

GS-brief

Datum

26 oktober 2021

Zaaknummer

2021-012622

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl

Blad

1 van 6

Openbaar**Onderwerp**

Taakstelling huisvesting statushouders 1e helft 2021

Beslispunten

- Brieven conform concept vaststellen
- Statenbrief vaststellen conform concept

Bevoegdheidsgrondslag

- Artikel 124 Gemeentewet
- Artikel 158 lid 1 onder a Provinciewet

Ambitie en thema

- Ambitie 1 Samen voor Gelderland

Thema:

- Wonen

Portefeuillehouder

Peter Kerris

Afdeling

Kwaliteit Openbaar Bestuur

Samenvatting t.b.v. openbare besluitenlijst

Gemeenten moeten elk half jaar een aantal statushouders (asielzoekers met verblijfsvergunning) huisvesten. Gedeputeerde Staten hebben beoordeeld in hoeverre de gemeenten de taakstelling huisvesting statushouders 1e helft 2021 hebben gerealiseerd. De opgave voor de gemeenten met de achterstand uit de vorige periode bestond uit het huisvesten van 1690 statushouders. De realisatie in die periode is volgens de gemeenten 1078 geweest. Dat betekent dat de gemeenten in Gelderland 612 statushouders te weinig hebben gehuisvest. De laatste keer dat we in Gelderland een dergelijke grote achterstand hadden was op 1 juli 2015.

De 9 gemeenten die de taakstelling hebben gerealiseerd worden bedankt voor hun inzet op dit dossier. De 5 gemeenten die de taakstelling hebben gerealiseerd, maar nog achterstand hebben uit een vorige periode worden opgeroepen die achterstand snel in te lopen. 37 gemeenten hebben de taakstelling niet gerealiseerd. Twee van deze gemeenten hebben nog de tijd tot 1 januari 2022 om de achterstand in te halen. De overige gemeenten worden dringend verzocht - gelet op de crisissituatie - de achterstand snel in te lopen en de nieuwe taakstelling 2e helft 2021 te realiseren. Het realiseren van de reguliere taakstelling zou al sterk bijdragen om de problemen in de asielopvang op te lossen.

1 Aanleiding (inleiding) / bestaand beleid

Gemeenten moeten op grond van artikel 28 Huisvestingswet elk half jaar een aantal statushouders huisvesten, de zogenaamde taakstelling. Het Rijk bepaalt per gemeente de hoogte van de

Datum
26 oktober 2021

Zaaknummer
2021-012622

Blad
2 van 6

taakstelling. Deze hangt af van het aantal inwoners van een gemeente en het verwachte aantal statushouders. Gedeputeerde Staten houden op basis van artikel 124 Gemeentewet toezicht op de realisering van de taakstellingen door de gemeenten.

2 Inhoud voorstel / argumenten voor en tegen

In de COA-rapportage over de realisatie van de taakstelling huisvesting statushouders over de 1^e helft 2021 van 1 juli 2021 (peildatum) is een achterstand geconstateerd van 663. De laatste keer dat we in Gelderland een dergelijke grote achterstand hadden was op 1 juli 2015. Hierbij moet wel worden gezegd dat de taakstelling in de 1^e helft 2021 was verdubbeld ten opzichte van de vorige periode.

In onderstaande tabel is weergegeven wat volgens de gemeenten het resultaat is geweest in de 1^e helft 2021. Het verschil van 21 personen in de cijfers van het COA en de gemeenten is grotendeels te verklaren door het moment van registratie bij het COA. Terwijl de mensen al in de gemeenten wonen, moet de registratie door het COA nog plaats vinden. Bij de beoordeling tellen wij deze personen mee bij de realisatiecijfers van de 1^e helft 2021.

Taakstelling 1e helft 2021	1624
Achterstand vorige periode(n)	66
Totale opgave	1690
Realisatie	1078
Achterstand	612

Per gemeente ziet het beeld (zie ook bijlage 1) in Gelderland er als volgt uit:

Taakstelling 1e helft gerealiseerd	9
Taakstelling 1e helft gerealiseerd, maar nog achterstand	5
Taakstelling 1e helft niet gerealiseerd	37

De gemeenten met een achterstand hebben de oorzaken van het niet realiseren van de taakstelling aangegeven. Meerdere gemeenten wijzen op de dubbele taakstelling in de 1^e helft 2021.

Er zijn 6 gemeenten die hebben gemeld dat er te weinig statushouders waren gekoppeld aan de gemeente. Dit is een verschoonbare reden. Wat hierbij opvallend is dat er niet meer gemeenten dit hebben aangegeven. Op 1 april 2021 waren er in Gelderland 39 gemeenten met te weinig koppelingen. De datum 1 april is in die zin relevant, omdat de gemeenten normaal gesproken 12 weken de tijd hebben om een gekoppelde statushouder te huisvesten. Die tijdsduur is gelijk aan de resterende drie maanden die de gemeenten dan nog hebben om de taakstelling te realiseren. De aan de gemeenten gekoppelde nareizigers zijn daar ook bij betrokken, omdat niet altijd zeker is dat ze binnen de taakstellingsperiode arriveren. Helemaal vanwege de toen nog geldende inreisbeperkingen in verband met Covid-19. Er waren dan ook 10 gemeenten die dat als een van de oorzaken hebben aangegeven.

14 gemeenten stellen dat de COVID-19 maatregelen nog steeds negatieve effecten hebben gehad bij het huisvesten van statushouders. 26 gemeenten melden een tekort aan woningen of nauwelijks huuropzeggingen. Vanwege het landelijke beeld van woning tekorten is in de IPO-werkgroep

Datum
26 oktober 2021

Zaaknummer
2021-012622

Blad
3 van 6

huisvesting statushouders stilgestaan bij de vraag of het woningtekort als een verschoonbare reden moet worden gezien. De provincies willen daar niet toe overgaan, omdat men bij woningcorporaties c.q. gemeenten ziet dat er woningen aan andere doelgroepen worden toegekend. Er zou dus nog ruimte zijn om de taakstelling te realiseren. Bij 8 gemeenten was er sprake van een mismatch tussen de gekoppelde statushouders (veelal alleenstaande statushouders) en de beschikbare woningen. Bij 7 gemeenten is het huisvesten van grote gezinnen problematisch. In 4 gemeenten zijn de woningcorporaties bezig met de herstructurering van de woningvoorraad.

Er is op dit moment een tekort aan opvangplekken bij COA in reguliere opvang door de hogere instroom van vluchtelingen en de beperkte uitstroom van statushouders. Op dit moment wordt er noodopvang ingezet voor de Afghanen. Crisisnoodopvang dreigt en moet worden voorkomen. Van gemeenten wordt daarom gevraagd om locaties te zoeken waar zij mogelijkheden zien voor de opvang van vluchtelingen en/of locaties voor de (tijdelijke) huisvesting van statushouders. Het realiseren van de reguliere taakstelling zou al sterk bijdragen om deze problematiek op te lossen.

Voorgesteld wordt om de 9 gemeenten die de taakstelling hebben gerealiseerd te bedanken voor hun inzet op dit dossier. De 5 gemeenten die de taakstelling hebben gerealiseerd, maar nog achterstand hebben uit een vorige periode worden opgeroepen - gelet op de crisissituatie - die achterstand snel in te lopen.

De gemeenten Heerde en West Betuwe - waar nog bestuurlijke afspraken lopen om op 1 januari 2022 geen achterstand meer te hebben - behoren ook tot de groep van 37 gemeenten die de taakstelling niet hebben gerealiseerd. In november is er nog een voortgangsoverleg met deze gemeenten. Deze twee gemeenten ontvangen een afzonderlijke brief.

De beoordeling van de overige 35 gemeenten is opgenomen in bijlage 2. Voorgesteld wordt de gemeenten Culemborg, Ede, Montferland, en Zevenaar te berichten dat ze door een tekort aan koppelingen de taakstelling niet hebben kunnen halen. De gemeenten worden verzocht - gelet op de crisissituatie - de achterstand snel in te lopen en de nieuwe taakstelling 2e helft 2021 te realiseren.

Voorgesteld wordt om niet met de overige 27 gemeenten - die op 1 april 2021 te weinig koppelingen hadden, maar niet het aantal aan deze gemeenten gekoppelde statushouders hebben gehuisvest - bestuurlijk in overleg te gaan. Deze gemeenten hebben ondertussen de achterstand ingehaald en/of hadden problemen met woningtekorten. Ook deze gemeenten worden verzocht - gelet op de crisissituatie - de achterstand snel in te lopen c.q. de nieuwe taakstelling 2e helft 2021 te realiseren. Alleen de gemeenten Wageningen, Renkum, Heumen en Nunspeet hadden voldoende koppelingen om de taakstelling te realiseren. Ook hierbij geldt dat deze gemeenten ondertussen de achterstand ingehaald en/of hadden problemen met woningtekorten. Ook deze gemeenten worden verzocht - gelet op de crisissituatie - de achterstand snel in te lopen c.q. de nieuwe taakstelling 2e helft 2021 te realiseren.

3 Consequenties

Niet van toepassing.

Datum
26 oktober 2021

Zaaknummer
2021-012622

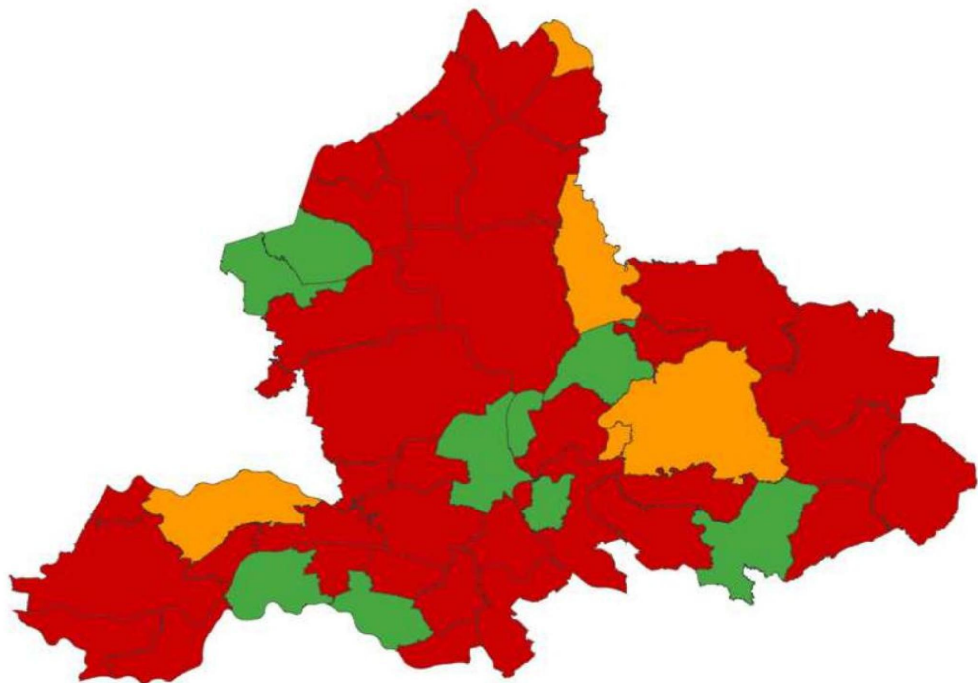
Blad
4 van 6

4   **Risico's**
Niet van toepassing

5   **Vervolgproces en communicatie**
Voorgesteld wordt om Provinciale Staten te informeren met bijgevoegde Statenbrief.

Bijlagen 1 t/m 3:

Bijlage 1:

Groen	betekent taakstelling gerealiseerd en geen achterstand.
Oranje	betekent taakstelling gerealiseerd, maar heeft een achterstand uit vorige periode(n).
Rood	betekent taakstelling niet gerealiseerd.

Datum
26 oktober 2021

Zaaknummer
2021-012622

Blad
5 van 6

Bijlage 2: beoordeling gemeenten die de taakstelling niet hebben gehaald

Voldoende koppelingen:

Op 1 april 2021 waren er gemeenten met te weinig koppelingen. Als de gemeenten daardoor de taakstelling niet hebben kunnen realiseren dan is dat niet verwijtbaar. Van de overige 35 gemeenten die de taakstelling niet hebben gerealiseerd, hadden de gemeenten Wageningen, Renkum, Heumen en Nunspeet voldoende koppelingen. Dus 31 gemeenten hadden te weinig koppelingen. Daar staat evenwel tegenover dat maar 4 gemeenten (Culemborg, Ede, Montferland, en Zevenaar) het aantal statushouders dat op 1 april 2021 aan hen was gekoppeld hebben gehuisvest. De 27 andere gemeenten hebben dat (grooten)deels gedaan. Deze gemeenten hadden dus aan de hand van de koppelingen meer kunnen huisvesten.

Inhalen achterstand:

De voortgang in het huisvesten van statushouders in de 2e helft 2021 hebben we laten meewegen in de beoordeling van de 35 gemeenten die de taakstelling niet hebben gerealiseerd. Het heeft weinig zin om met gemeenten bestuurlijk in gesprek te gaan die ondertussen de achterstand hebben ingehaald. Dat zijn 13 gemeenten (Barneveld, Beuningen, Ede, Harderwijk, Montferland, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Scherpenzeel, Tiel, Wageningen, Zaltbommel en Zutphen).

Tekort aan woningen/nauwelijks huuropzeggingen:

26 gemeenten (Berg en Dal, Berkelland, Beuningen, Culemborg, Druten, Epe, Heerde, Heumen, Lingewaard, Lochem, Maasdiel, Montferland, Nijmegen, Nunspeet, Oldebroek, Oost-Gelre, Overbetuwe, Renkum, Scherpenzeel, Voorst, West Betuwe, Westervoort, Winterswijk, Zaltbommel, Zevenaar en Zutphen) hebben aangegeven dat de woningcorporaties te weinig woningen hadden om de statushouders te huisvesten. Er waren nauwelijks huuropzeggingen. Daarnaast zijn er nog andere spoedzoekers. Er is landelijk een woningtekort. Wij willen in deze beoordeling rekening houden met deze problematiek.

Maatregelen Covid-19:

In de 1^e en 2^e helft 2020 hebben wij de achterstand in de taakstelling veroorzaakt door de maatregelen vanwege Covid-19 als niet verwijtbaar beschouwd. Er waren 14 gemeenten (Barneveld, Berg en Dal, Berkelland, Beuningen, Druten, Ede, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Lingewaard, Lochem, Nijmegen, Rheden en Westervoort) die dit nogmaals als oorzaak van de achterstand hebben aangegeven. Omdat de maatregelen in de 1^e helft 2021 geleidelijk zijn afgebouwd beschouwen dit niet langer een verschoonbare reden. Bovendien zijn de meeste van deze gemeenten met geen of geringe achterstand aan de 1e helft begonnen.

Datum
26 oktober 2021

Zaaknummer
2021-012622

Blad
6 van 6

Bijlage 3: Interventieladder

Het provinciale toezicht, toegespitst op het thema huisvesting van statushouders, kent de volgende stappen:

1. Nadere informatie opvragen bij de gemeente;
2. Bestuurlijk overleg voeren met het gemeentebestuur over de verkregen informatie;
3. Indien sprake is van een verwijtbare taakverwaarlozing, zullen wij met de gemeente afspraken maken over te nemen acties en termijnen en krijgt de gemeente de gelegenheid om alsnog aan zijn wettelijke verplichtingen te voldoen.
4. Heeft de gemeente na het verstrijken van de gestelde termijn niet aan zijn verplichtingen voldaan, dan krijgt ze een vooraankondiging van de geplande interventie.
5. Als eerder bestuurlijk overleg niet leidt tot overeenstemming, dan nemen wij een besluit tot indeplaatsstelling. Dat houdt in, dat wanneer de gemeente niet binnen de gestelde termijn de voorgeschreven maatregelen heeft genomen, wij die maatregelen zullen nemen op kosten van de gemeente.
6. Is de laatste termijn verstreken en heeft de gemeente niet zelf aan zijn verplichting voldaan, dan gaan wij over tot feitelijke indeplaatsstelling van de gemeente.